

ЗВЕРНЕННЯ

зборів суддів Верховного Суду України до Ради суддів України про скликання позачергового з'їзду суддів України

Відповідно до статті 6 Конституції України судова влада є складовою державної влади в Україні. Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених конституцією межах і відповідно до законів України.

Незалежність суддів у глобалізованому та взаємозалежному суспільстві повинна розглядатися кожним громадянином як гарантія правди, свободи, додержання прав людини та безстороннього правосуддя, вільного від зовнішнього впливу. Суддівська незалежність не є виключним правом чи привілеєм, що надається суддям в їхніх особистих інтересах. Вона надається в інтересах верховенства права та тих, хто шукає та сподівається на правосуддя. Незалежність як умова суддівської безсторонності, таким чином, є гарантією рівності громадян перед судом. (Висновок № 10 (2007) КРЄС до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо судової ради на службі суспільства).

Для захисту професійних інтересів та вирішення питань внутрішньої діяльності судів відповідно до законодавства України діє суддівське самоврядування (стаття 130¹ Конституції), найвищим органом якого є з'їзд суддів України (стаття 129 Закону України від 2 червня 2016 року №1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон №1402-VIII)).

Рада суддів України є вищим органом суддівського самоврядування та діє як виконавчий орган з'їзду суддів України (стаття 133 Закону №1402-VIII).

У рішенні XV чергового з'їзду суддів України від 7 березня 2018 року щодо питань реорганізації та ліквідації судів, зокрема, зазначено: «4.9. Звернутися до Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Державної судової адміністрації України у співпраці із Радою суддів із пропозиціями:

4.9.1. Під час реорганізації, ліквідації судів та утворення нових судів неухильно дотримуватися міжнародних та європейських стандартів і практик щодо забезпечення принципу незмінюваності суддів, рівності суддів у їх професійних правах, доступу до правосуддя та безперервності розгляду судових справ, правової визначеності і недопустимості підміни принципу переведення суддів за його згодою будь-якими винятками;

4.9.2. Розробити та затвердити Порядок переведення судді за його згодою до іншого суду того самого або нижчого рівня у випадку реорганізації, ліквідації або припинення роботи суду, в якому такий суддя обіймає посаду судді;

4.9.3. Публічно і відкрито обговорювати плани уповноважених органів щодо реорганізації, ліквідації судів та утворення нових судів;

4.9.4. Розробити зміни до законодавчих актів, що стосуються забезпечення гарантій незалежності суддів під час реорганізації/ліквідації судів і утворення нових судів, та звернутися до суб'єктів законодавчої ініціативи – Верховної Ради, Президента, Кабінету Міністрів».

Ці проблеми невирішені по цей час.

Усупереч Конституції та законодавству України 12 квітня 2018 року Рада суддів України прийняла рішення № 18 «Щодо ситуації, яка склалася із ліквідацією Верховного Суду України».

Указане рішення прийнято без дотримання процедури, передбаченої Положенням про Раду суддів України, а лише за інформацією Голови Державної судової адміністрації, без проведення перевірки наданої інформації та без заслуховування представника судового корпусу – в.о. Голови Верховного Суду України.

Заява суддів Верховного Суду України від 27 квітня 2018 року, що подана у зв'язку прийняттям зазначеного рішення, на сьогодні, Радою суддів України не розглянута.

Судді Верховного Суду України звернули увагу членів Ради суддів України на наступне: «Законом України №1401-VIII внесені зміни до статті 125 Конституції України, згідно з якими назва найвищого судового органу (суду)

України змінюється: замість «Верховний суд України» запроваджена нова назва «Верховний суд». Водночас конституційний статус цього органу залишився без змін, йому за збереженням функцій Верховного Суду України повернуто належні до 2010 року повноваження суду касаційної інстанції, а також надано деякі інші повноваження. Положення Закону №1401-VIII не можуть тлумачитися як такі, що дають підстави для реорганізації чи ліквідації Верховного Суду України під час зміни назви (рішення Європейського суду з прав людини від 23 червня 2016 року у справі Вака v. Hungary (заява № 2026/12)»).

Приймаючи рішення про визнання Верховного Суду України таким, що припинив свою діяльність та перебуває у стадії ліквідації з 15 грудня 2017 року, а також про те, що рішення зборів суддів Верховного Суду України спрямовані на перешкоджання ліквідаційній процедурі та не мають правових наслідків, Рада суддів України діяла поза межами своїх повноважень, всупереч чинному законодавству та рішенням XV чергового з'їзду України.

При прийнятті Рішення № 18 Рада суддів України не врахувала, що Голова Державної судової адміністрації призначив Сердюка В. В. заступником керівника апарату Верховного Суду України на 5 років без дотримання передбаченої законом процедури.

Сердюк В. В., який не перебуває у трудових відносинах з Верховним Судом України, поклав на себе виконання обов'язків керівника апарату цього Суду та голови ліквідаційної комісії, виготовляє документи на бланках та використовує печатку, які не належать Верховному Суду України, перешкоджає діючим працівникам Верховного Суду України у доступі до їхніх робочих місць, намагається незаконними діями здійснити процедуру ліквідації конституційного органу – Верховного Суду України – у неконституційний спосіб.

Протиправні дії Сердюка В. В. унеможливають виконання функцій державної установи, зокрема й суддів, щодо оптимізації роботи установи, порушує конституційні права на працю, її оплату, тощо.

У даний час в Україні майже всі суди перебувають в стані ліквідації.

На прикладі «ліквідації» найвищого судового органу в Україні (конституційного органу) звертаємо увагу Ради суддів України, суддів України на те, що відсутність належного законодавчого регулювання процедури ліквідації, реорганізації судів призведе до порушень конституційних прав суддів, державних службовців та інших працівників апаратів судів, обмежить на невизначений період доступ громадян до суду.

Ураховуючи викладене, а також існування загрози незалежності судів і суддів, звертаємося до Ради суддів України з пропозицією вжити заходи щодо належного функціонування судової системи України та скликати позачерговий з'їзд суддів України з питань:

1. забезпечення гарантій незалежності суддів та дотримання прав працівників апаратів судів під час зміни назви, припинення діяльності, реорганізації чи ліквідації судів України;
2. дотримання міжнародних та європейських стандартів у положеннях Закону України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів» у частині оцінювання діючих суддів та кандидатів на посаду судді;
3. дотримання вимог міжнародних та європейських стандартів при врегулюванні розміру суддівської винагороди в судах першої, апеляційної та касаційної інстанціях;
4. скасування рішення Ради Суддів України від 12 квітня 2018 року № 18 «Щодо ситуації, яка склалася із ліквідацією Верховного Суду України».

Судді

Верховного Суду України